

М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті
Северо-Казахстанский университет имени М. Козыбаева
Математика және жаратылыстану факультеті
/Факультет математики и естественных наук
«География және экология» кафедрасы/ кафедра «География и экология»

БЕКІТЕМІН/УТВЕРЖДАЮ
Академиялық мәселелер жөніндегі Басқарма
мүшесі
Член Правления по академическим
вопросам

А.Х. Нуртенова

2026 г.

ТАЛАПҚЕРЛЕРГЕ АРНАЛҒАН ҚАБЫЛДАУ ЕМТИХАНЫНЫҢ
БАҒДАРЛАМАСЫ

7M05201 «ГЕОГРАФИЯ», білім беру бағдарлама бойынша
(жоғары жеделдетілген)

ПРОГРАММА ВСТУПИТЕЛЬНЫХ ЭКЗАМЕНОВ ДЛЯ АБИТУРИЕНТОВ
(на базе:высшего)
по образовательной программе 7M05201 «ГЕОГРАФИЯ»

Петропавл 2026 ж./ Петропавловск 2026 г.

Программа разработана:

1. Доскенова Б.Б., зав. кафедрой «География и экология»
2. Гордиянова Г.В., ст. преподаватель кафедры «География и экология»
3. Тайжанова М.М., засл. профессор (доцент) кафедры «География и экология»

Рассмотрена и рекомендовано к утверждению на заседаниях:

Академического совета университета

протокол № 11 «20» апреля 2026 г.

Председатель АС университета

Нурпеисова А.Х.

Совет Факультета

протокол № 4 «27» 03 2026 г.

Председатель совета по качеству факультета

А.С. Маратова

Кафедра «География и экология»

протокол № 7 «26» 02 2026 г.

Заведующий кафедрой

Б. Доскенова

Цели и задачи:

1. определить уровень теоретической подготовки в области географии, выявить склонность поступающего к научно-исследовательской деятельности в области направления подготовки, определить доминирующую мотивацию выбора магистерской программы.

Структура и критерии оценивания собеседования

Вступительное собеседование проводится в офлайн формате.

1. Структура

Вопросы по циклам географических дисциплин:

- физическая география;
- экономическая география;
- глобальные экологические проблемы

Время, отводимое на подготовку абитуриента к устному ответу по данному вопросу не превышает 20 минут. После завершения подготовки абитуриент отвечает на вопрос и на дополнительные и/или уточняющие вопросы членов комиссии (не более 15 минут), соблюдением установленной очередности.

2. Критерии оценивания собеседования

№	Группа вопросов	Баллы
1	Понимание, верная интерпретация заданной темы вопроса и способность ее сформулировать и изложить. Ответ четко структурирован. Отсутствие отступления от заданной темы.	1-10
2	Умение использовать понятия для раскрытия заданной темы; верно используемые понятия и связи между ними. Отсутствие ошибок при использовании научных терминов.	1-10
	Итого	20

Минимальное количество баллов подтверждающее успешное прохождение собеседования – 20 баллов.

3. Вопросы для проведения собеседования по образовательной программе 7M05201 «География»

- на базе высшего образования
- иностранные граждане

1. Геодинамические (эндогенные) факторы рельефообразования.
2. Процессы рельефообразования в четвертичном периоде на территории Казахстана.
3. Особенности рельефа материков и Мирового океана.
4. Литодинамические (экзогенные) факторы рельефообразования. Понятие о морфоструктуре. Эоловые, флювиальные, ледниковые и биогенные формы рельефа.
5. Особенности рельефа материков и Мирового океана.
6. Строение географической оболочки Земли и ее составляющих.
7. Географическая зональность.

8. Азональные географические закономерности.
9. Оценка земельных ресурсов.
10. История географических открытий и идей и роль выдающихся ученых в развитие географической науки.
11. Классификация методов географических исследований. Сравнительный географический метод, комплексные географические исследования. Моделирование в географии.
12. Экологический кризис и его проявления на различных иерархических уровнях организации географической оболочки.
13. Экосистема, биоценоз, биогеоценоз и биотоп.
14. Ареалы видов животных и растений; флористические и фаунистические регионы суши.
15. Факторы почвообразования, их зональные особенности.
16. Типы почвообразовательных процессов, элементарные почвенные процессы.
17. Биотические царства суши.
18. Эндогенные и экзогенные процессы рельефообразования, механизмы рельефообразования на суше, в береговой зоне, на дне морей и океанов.
19. Атмосферная циркуляция и климатообразование.
20. Классификация и характеристика климатов.
21. История географических открытий и идей, роль выдающихся ученых в развитии географической науки.
22. Природные условия и ресурсы Казахстана.
23. Геополитическое и геоэкономическое положение Казахстана.
24. Этнический и конфессиональный состав населения Казахстана.
25. Демографическое развитие в Казахстане.
26. Структура экономики Казахстана и особенности ее территориальной организации.
27. Современные проблемы административно-территориального устройства Казахстана.
28. Особенности территориальной и отраслевой организации промышленности Казахстана.
29. Проблемы развития транспортного комплекса Казахстана.
30. Региональные аспекты развития сельского хозяйства в Казахстане.

Мақсаттары мен міндеттері:

1. география саласындағы теориялық дайындық деңгейін анықтау, анықтау түсушінің облыстағы ғылыми-зерттеу қызметіне бейімділігі дайындық бағыттары, тандаудың басым мотивациясын анықтау магистрлік бағдарлама.

Әңгімелесуді бағалау құрылымы мен критерийлері

Кіріспе сұхбат онлайн форматта өткізіледі.

1. Құрылымы

Географиялық пәндер циклі бойынша сұрақтар:

- физикалық география;
- Экономикалық география;
- Жаһандық экологиялық мәселелер

Талапкерді осы мәселе бойынша ауызша жауапқа дайындауға бөлінген уақыт 20 минуттан аспайды. Дайындық аяқталғаннан кейін талапкер сұраққа және Комиссия

мүшелерінің қосымша және/немесе нақтылайтын сұрақтарына (15 минуттан аспайтын) белгіленген кезектілікті сақтай отырып жауап береді.
Әңгімелесудің сәтті өткендігін растайтын ең аз балл саны-20 балл.

2.Сұхбатты бағалау критерийлері

№	Сұрақ тартобы	Ұпайлар
1	Сұрақтың берілген тақырыбын түсіну, дұрыс түсіндіру және оны тұжырымдау және тұжырымдау мүмкіндігі. Жауап нақты құрылымдалған. Жоқ берілген тақырыптан шегіну.	1-10
2	Берілген тақырыпты ашу үшін ұғымдарды қолдана білу; дұрыс қолданылатын ұғымдар және олардың арасындағы байланыстар. Ғылыми терминдерді қолдануда қателіктердің болмауы.	1-10
	Барлығы	20

3. 7M05201 "География" білім беру бағдарламасы бойынша әңгімелесу өткізуге арналған сұрақтар

- жоғары білім базасында
- шетел азаматтары

1. Рельефтің пайда болуының геодинамикалық (эндогендік) факторлары.
2. Қазақстан аумағындағы төрттік кезеңдегі рельеф түзілу процестері.
3. Құрлықтар мен Дүниежүзілік мұхиттардың рельефінің ерекшеліктері.
4. Литодинамикалық (экзогендік) рельеф факторлары. Туралы түсінік морфоструктурасы. Эолдық, флювиалды, мұздық және биогендік формалар жер бедері.
5. Құрлықтар мен Дүниежүзілік мұхиттардың рельефінің ерекшеліктері.
6. Жердің географиялық қабығының құрылымы және оның компоненттері.
7. Географиялық аудандастыру.
8. Азональды географиялық заңдылықтар.
9. Жер ресурстарын бағалау.
10. Географиялық ашылулар мен идеялардың тарихы және көрнекті ғалымдардың рөлі география ғылымының дамуы.
11. Географиялық зерттеу әдістерінің жіктелуі. Салыстырмалы географиялық әдіс, кешенді Географиялық зерттеулер. Географиядағы модельдеу.
12. Экологиялық дағдарыс және оның әртүрлі иерархиялық көріністері географиялық қабықтың ұйымдастырылу деңгейлері.
13. Экожүйе, биоценоз, биогеоценоз және биотоп.
14. Жануарлар мен өсімдіктер түрлерінің ауқымы; флористикалық және фауналық құрлық аймақтары.
15. Топырақ түзілу факторлары, олардың аймақтық ерекшеліктері.
16. Топырақ түзілу процестерінің түрлері, қарапайым топырақ процестері.
17. Құрлықтың биотикалық патшалықтары.
18. Рельефтің пайда болуының эндогендік және экзогендік процестері, механизмдері құрлықта, жағалау аймағында, теңіздер мен мұхиттардың түбінде рельеф түзілімдері.
19. Атмосфералық айналым және климаттың қалыптасуы.
20. Климаттың жіктелуі және сипаттамасы.
21. Географиялық ашылулар мен идеялардың тарихы, көрнекті ғалымдардың рөлі

- география ғылымының дамуы.
22. Қазақстанның табиғи жағдайлары мен ресурстары.
 23. Қазақстанның геосаяси және геоэкономикалық жағдайы.
 24. Қазақстан халқының этникалық және конфессиялық құрамы.
 25. Қазақстандағы демографиялық даму.
 26. Қазақстан экономикасының құрылымы және оның аумақтық ерекшеліктері ұйымдар.
 27. Қазақстанның әкімшілік-аумақтық құрылысының заманауи мәселелері.
 28. Өнеркәсіпті аумақтық және салалық ұйымдастырудың ерекшеліктері Қазақстан.
 29. Қазақстанның көлік кешенін дамыту мәселелері.
 30. Қазақстандағы ауыл шаруашылығын дамытудың өңірлік аспектілері.

4. Әдебиет / Литература:

1. Власова Т. В., Аршинова М. А., Ковалева Т. А. Физическая география материков и океанов. – М.: Academia, 2009.
2. Гладкий Ю. Н., Сухоруков В. Д. Общая экономическая и социальная география. – М.: Академия, 2013.
3. Аубакиров Я. Н. Экономические проблемы стратегии Казахстана. – Алматы, 1997.
4. Валовой Д. В. Рыночная экономика. Возникновение, эволюция и сущность. – М.: ИНФРА – М, 2005.
5. Введение в рыночную экономику / под ред. А. Я. Лившица, И. Н. Никулиной. – М.: Высшая школа, 2003.
6. Гамарник Г. Н. Управление экономикой Казахстана: методология, подходы, пути реализации. – Алматы, 2002.
7. Ердаuletов С. Р. Экономическая и социальная география Казахстана. – Алматы: Казак университеті, 1998. – 287 с.
8. Жанкина Д. К. Иностранные инвестиции в РК: плюсы и минусы. – Казахстан на пути к новой модели развития: тенденции, потенциал и императивы роста. Ч. 4. – Алматы, 2001. – С. 84.
9. Будущее, которого мы хотим. Итоговый документ Конференции ООН. / CONF.216/L.1 Рио-де-Жанейро, Бразилия 20-22 июня 2012 года.
10. Обзор «Водные ресурсы Казахстана в новом тысячелетии». Программа развития ООН. 2000. www.undp.kz/library_of_publications/files.
11. Журавлев Д. Директор Института региональных проблем. Евразийский Экспертный Клуб. Питьевая вода станет важнейшим товаром на мировых рынках. 25 июня 2012.
12. Казахстан 1991-2006 годы. Информационно-аналитический сборник под ред. А. А. Смаилова, Астана, 2007 г.
13. Казахстан на пути к новой модели развития: тенденции, потенциалы императивы роста. Ч. 1. – Алматы, 2001.
14. Камаев В. Д. Учебник по основам экономической теории (экономика). – М.: «ВЛАДОС», 2001. – 384 с.
15. Камшибаев Р. А. Экономическая безопасность Казахстана: стратегия, система факторов. – Казахстан на пути к новой модели развития: тенденции, потенциал и императивы роста. Ч. 1. – Алматы, 2001. – С. 102.
16. Кулекеев Ж. А. Республика Казахстан: этапы реформ на пути долгосрочного роста. – Казахстан на пути к новой модели развития: тенденции, потенциал и императивы роста. Ч. 1. – Алматы, 2001. – С. 3.